

Til lovforslag nr. L 95. Betænkning afgivet af Sundhedsudvalget den 16. maj 1991

Betænkning

over

Forslag til lov om kiropraktorer m.v.

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og her herunder stillet spørgsmål til sundhedsministeren, som denne har besvaret dels skriftligt, dels i samråd.

Et af de skriftlige spørgsmål og ministerens besvarelse heraf er optrykt som bilag til betænkningen. Desuden er optrykt et spørgsmål stillet til undervisnings- og forskningsministeren i henhold til Folketingets forretningsordens § 20 og ministerens besvarelse heraf.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Dansk Kiropraktor-Forening,
Danske Fysioterapeuter,
Den Alm. Danske Lægeforening,
Forældre og Fødsel,
Hjelt, Karsten, børnelæge, dr.med.,
Krasilnikoff, Peter Andreas, professor, Kø-
benhavns Amtssygehus Gentofte,
Landsforeningen til Kiropraktikkens Frem-
me og
Sygesikringens Forhandlingsudvalg.

Der er af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Et flertal (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Fremskridtspartiets, Centrum-Demokraternes og Kristeligt Folkepartis med-

lemmer af udvalget) finder, at autorisation af kiropraktorer er et naturligt led i den udvikling, der har været inden for kiropraktikken. I 1978 gennemførtes med Sundhedsstyrelsens efterfølgende godkendelse den eksisterende sygesikringsordning med tilskud til kiropraktisk behandling uden lægehenvielse. I 1988 blev kiropraktorerne omfattet af sundhedsvæsenets patientklagenævn.

Kiropraktorerne har en anerkendt uddannelse, og deres virke er baseret på den samme viden og det samme grundlag som de øvrige faggrupper inden for sundhedsvæsenet. Virksomhedsafgrænsningen er i overensstemmelse med de rammer, der er aftalt med Sygesikringens Forhandlingsudvalg.

Autorisationen indebærer et øget offentligt tilsyn med kiropraktorerens virksomhed, ligesom man får forpligtelse til samarbejde med sundhedsmyndighederne og fjerner de eksisterende formelle hindringer for et tættere samarbejde mellem lægerne og kiropraktorerne.

I Sundhedsstyrelsens udkast til bekendtgørelse om kiropraktorvirksomhed (bilag 3 til lovforslaget) er optaget en bestemmelse om, at kiropraktorer ikke må behandle børn under 1 år. Den foreslåede bestemmelse er i bemærkningerne til bekendtgørelsen primært begrundet i de særlige diagnostiske og behandlingsmæssige forhold, der foreligger hos helt små børn.

Flertallet kan tilslutte sig bemærkningerne til lovforslaget om, at kiropraktorerne under de hidtil gældende regler har udøvet deres virk-

somhed på fuldt forsvarlig måde. Flertallet er imidlertid samtidig enig med sundhedsmyndighederne i, at der som følge af autorisationen, der indebærer, at Folketing og sundhedsmyndigheder indestår for behandlingens forsvarlighed, er behov for særlige garantier vedrørende kiropraktors behandling af børn under 1 år. Flertallet kan ikke acceptere indførelse af et forbud, der helt vil afskære befolkningen fra at søge en behandling, som de ønsker, og som under de hidtil gældende regler har været anset for at være fuldt forsvarlig.

Efter en samlet vurdering skal flertallet foreslå følgende ordlyd for § 4 i Sundhedsstyrelsens udkast til bekendtgørelse om kiropraktorvirksomhed: »En kiropraktor må behandle børn under 1 år, når barnets læge har erklæret, at barnet ikke har sygdomme eller sygdomstilstande, som kontraindicerer behandling hos kiropraktor.«

Flertallet forudsætter, at den i lovforslagets § 2, stk. 1, nævnte supplerende praktiske uddannelse fastsættes efter aftale med Dansk Kiropraktor Forening og Sygesikringens Forhandlingsudvalg til f.eks. 12 måneder.

Flertallet forventer, hvis de igangværende overvejelser i Nordisk Ministerråd om en fælles nordisk kiropraktoruddannelse fører til anbefaling af, at en sådan etableres, at regeringen arbejder for, at denne uddannelse henlægges til Odense Universitet, hvor første uddannelsesår for kommende kiropraktorer i øjeblikket foregår. Der henvises til den i 1989 udarbejdede betænkning om etablering af en nordisk kiropraktoruddannelse ved Odense Universitet.

Flertallet opfordrer ministeren til i næste folketingsår at udarbejde forslag til modernise-

ring af lov nr. 154 af 8. maj 1968 om terapiassistenter.

Et mindretal (Det Konservative Folkeparti og Venstres medlemmer af udvalget) indstiller ligeledes lovforslaget til vedtagelse, men tager afstand fra flertallets forslag til formulering af § 4 i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse, hvorefter kiropraktorer efter en læges undersøgelse får mulighed for at behandle børn under 1 år, da der her er tale om et rent sundhedsfagligt spørgsmål. Mindretallet finder endvidere ikke, at flertallet i betænkningen bør binde regeringen til at arbejde for, at en eventuel nordisk kiropraktoruddannelse skal oprettes i Danmark, da de økonomiske og behovsmæssige vilkår herfor er helt uafklarede.

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (S), tiltrådt af et *flertal* (det øvrige udvalg):

Til § 7

1) I *stk. 1* indsættes efter »diagnostik« ordet: »forebyggelse«.

Bemærkninger

Til nr. 1

Forebyggelse indgår i gældende overenskomst mellem Dansk Kiropraktor-Forening og Sygesikringens Forhandlingsudvalg. Det er forslagsstillernes opfattelse, at der gennem optagelse af »forebyggelse« i loven finder en principiel understregning sted af vigtigheden af den forebyggende indsats i sundhedstjenesten.

Bet. o. lovf. om kiropraktorer m.v.

Hanne Andersen (S) Dorte Bennedsen (S) Martin Glerup (S) Anna-Marie Hansen (S)

Tove Lindbo Larsen (S) Torben Lund (S) nfm. Erling Christensen (S)

Birgitte Husmark (SF) Lis Noer Holmberg (CD) Karen Højte Jensen (KF)

Ahlmann-Ohlsen (KF) Mariann Fischer Boel (V) Anders Mølgaard (V) Jørgen Winther (V)

Køpke Christensen (FP) fmd. Elisabeth Arnold (RV) Inger Stilling Pedersen (KRF)

Bilag 1

Et af udvalgets spørgsmål til ministeren og dennes besvarelse heraf

Spørgsmål:

»Udvalget anmoder om ministerens kommentar til det på bilag 27 i 3. udkast til betænkning indeholdte betækningsbidrag.«

Svar:

Det fremgår af betækningsudkastet, at et flertal i Sundhedsudvalget ikke kan tilslutte sig Sundhedsstyrelsens påtænkte bestemmelse vedrørende kiropraktorerens mulighed for at behandle børn under 1 år.

Flertallet kan efter udkastets formulering ikke acceptere indførelse af et forbud, der helt vil afskære befolkningen fra at søge en behandling, som befolkningen ønsker, og som under de hidtil gældende regler har været anset for at være fuldt forsvarlig. Flertallet foreslår som konsekvens heraf Sundhedsstyrelsens udkast til bekendtgørelse ændret, således at kiropraktorer kan behandle børn under 1 år, såfremt barnets læge har erklæret, at barnet ikke har sygdomme eller sygdomstilstande, som kontraindicerer behandlingen hos kiropraktor.

Jeg kan ikke tilslutte mig, at Folketinget går ind i en regulering af klart sundhedsfaglige forhold, idet Sundhedsstyrelsen er landets øverste sundhedsfaglige myndighed, og jeg kan ikke

forudsige, hvorledes Sundhedsstyrelsen vil forholde sig til flertallets forslag til formulering af § 4 i Sundhedsstyrelsens udkast til bekendtgørelse om kiropraktorvirksomhed. Såfremt flertallets bemærkninger fastholdes, vil jeg naturligvis underrette Sundhedsstyrelsen om Sundhedsudvalgets forslag, men jeg kan ikke pålægge Sundhedsstyrelsen at følge dette.

For så vidt angår udvalgets forventning om, at regeringen vil arbejde for, at en eventuel nordisk kiropraktorskole skal placeres ved Odense Universitet, mener jeg ikke, at regeringen kan være bundet heraf. Det foreliggende beslutningsgrundlag er utilstrækkeligt både for så vidt angår økonomi som uddannelsesbehov.

Endelig ønsker flertallet, at der i næste folketingsår fremsættes et forslag til modernisering af lov nr. 154 af 8. maj 1968 om terapiassistenten.

Terapiassistentloven regulerer efter min vurdering på fuldt tilfredsstillende vis såvel fysiosom ergoterapeuters virksomhed, og jeg finder derfor ikke umiddelbar grund til, at der ubetinget sker en revision af loven i den kommende Folketingssamling. Såfremt de berørte faggrupper kan overbevise mig om det modsatte, er jeg naturligvis parat til på ny at overveje behovet for en revision af terapiassistentloven.

Bilag 2

Et spørgsmål stillet til undervisnings- og forskningsministeren af Kirsten Jacobsen (FP) i henhold til Folketingets forretningsordens § 20 og ministerens besvarelse heraf, jf. Folketingstidende 1989-90, forhandlingerne sp. 997-1000

Spm. nr. S 107

1) Til *undervisnings- og forskningsministeren* af:
Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren sørge for, at der allerede fra 1990 etableres kiropraktoruddannelse ved Odense Universitet og i benægtende fald redegøre for, hvornår uddannelsen vil blive etableret?«

Skriftlig begrundelse

Nordisk Råd vedtog i foråret at anbefale oprettelsen af en fællesnordisk kiropraktoruddannelse. Et udvalg under Odense Universitet afgav i juni en betænkning, hvori det anbefalede, at uddannelsen kunne oprettes med start i efteråret 1990.

Uddannelsen er nu debatteret ved en høring, hvis konklusion var, at der går endnu nogle år, før uddannelsen kan realiseres.

Der kan i øvrigt henvises til Odense Universitets blad NYT 16 af 16. oktober 1989.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Et udvalg med deltagelse af Odense Universitet og Kiropraktorforeningen har udarbejdet et forslag om at etablere en kiropraktoruddannelse ved Odense Universitet. Det kunne jo umiddelbart synes, som om det er en helt oplagt tanke, men det forholder sig sådan på dette felt som på andre, at vi er nødt til at vurdere behovet. Vi har en fast praksis for, at Sundhedsministeriet og Undervisningsministeriet i fællesskab vurderer behovene på disse meget dyre sundhedsuddannelsesområder.

Sundhedsministeren har meddelt, at der i Danmark er et tilstrækkeligt antal fuldt uddannede kiropraktorer, og at der derfor ikke er behov for at oprette en komplet kiropraktoruddannelse i Danmark.

Undervisningsministeriet kan derfor ikke bidrage til at finansiere en sådan uddannelse her i landet. Hidtil er kiropraktoruddannelsen, bortset fra det indledende kursus på Odense Universitet og uddannelsesstøtten, blevet finansieret af dem, der modtager den, og det synes jeg ikke vi skal ændre.

Hvis der i privat regi kan oprettes en kiropraktoruddannelse her i landet, som bl.a. henvender sig til udenlandske uddannelsessøgende, og som ikke medfører merudgifter for det offentlige, kan jeg selvfølgelig ikke have noget imod det.

Men jeg advarer altså mod, at vi her får øgede offentlige udgifter på et område, hvor sundhedsministeren vurderer at der ikke er brug for det.

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg takker ministeren for svaret, og jeg må sige til ministeren, at jeg heller ikke hører til dem, som går ind for øgede offentlige udgifter. Men så vidt jeg er orienteret, er det noget, man arbejder meget på i Nordisk Ministerråd, og i den betænkning, som er under udarbejdelse, skulle man gå ind for at placere den fælles nordiske uddannelse i Odense.

Det, jeg har fået ud af den konference, der har været afholdt, er, at det var det etablerede sundhedssystem, som egentlig opponerede imod, at denne uddannelse blev sat i værk, og hvis jeg er forkert underrettet, vil jeg gerne have, at ministeren vejleder mig.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg mener, at sundhedsministeren har ret i, at der er et tilstrækkeligt antal kiropraktorer her i landet. Hvis man ønsker at komme til kiropraktor, kan man komme det, og derfor mener jeg, at jeg som undervisningsminister med rette kan

have det standpunkt, at når behovene for kiropraktorer altså er opfyldt her i landet, skal jeg ikke begynde at bruge offentlige udgifter på at udvide uddannelseskapaleteten.

Men jeg vil gerne understrege det, jeg sagde til sidst. Jeg har ikke det mindste imod, at der oprettes en kiropraktoruddannelse her i landet, som henvender sig til både danske og udenlandske uddannelsessøgende, hvis blot det ikke er noget, der bliver en merudgiftsskabende institution for den danske statskasse.

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg takker naturligvis ministeren for svaret, og mit sidste spørgsmål er kun, om ministeren mener, at den holdning, ministeren her indtager er i overensstemmelse med det medlemsforslag, som er vedtaget i Nordisk Råd.

Hans Jørgen Jensen (S):

Jeg vil gerne yderligere stille undervisningsministeren det spørgsmål, om det ikke ville være ønskeligt, at man netop fik en anerkendelse af kiropraktoruddannelsen på den måde, at den er offentlig.

Jeg mener, kiropraktik har vist sig at være gavnlige i mange behandlingssituationer, og derfor kunne jeg godt tænke mig, om undervisningsministeren ville oplyse, om man har til hensigt at lave en sådan uddannelse på et senere tidspunkt, hvor der måtte være bedre råd til det.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Det første spørgsmål lød, om min holdning er i overensstemmelse med det forslag, der blev vedtaget i Nordisk Råd.

Ja, for så vidt som jeg intet vil indvende mod, at man opretter en kiropraktoruddannelse i Odense. Men hvis de, der har stillet forslaget, regnede med, at den danske stat skulle have merudgifter ved noget sådant, har jeg altså her

taget forbehold og sagt, at vi mener, vi har tilstrækkelig mange kiropraktorer i Danmark, og at vi derfor ikke synes, vi skal bruge penge på at udvide uddannelseskapaleteten til danske formål på dette felt.

Jeg har ikke taget medlemsforslaget med mig, men jeg tror, jeg kan huske, hvordan det var formuleret, og at det ikke var forudsat, at den danske stat skulle bruge penge på det.

Til hr. Hans Jørgen Jensen vil jeg sige, at der jo i høj grad er mulighed for at komme til kiropraktor i Danmark. Jeg ved det, for jeg har dårlig ryg for tiden, og jeg er såmænd selv ved at undersøge de samme muligheder. Der er altså kiropraktorer her i landet, og de bliver brugt. Jeg mener ligesom hr. Hans Jørgen Jensen, at de løser adskillige opgaver, uanset at der måske er nogle læger, der tvivler på gevinsten ved kiropraktikken.

Når hr. Hans Jørgen Jensen efterlyser anerkendelsen, er det måske, fordi han vil have et større offentligt tilskud til det, men det mener jeg ikke der er penge til. Det kan godt være, der er nogle, der vil sige, at det er urimeligt, at der ikke er større tilskud til kiropraktik, men det er der altså ikke i øjeblikket.

Jeg kan oplyse, at der er overordentlig mange behandlingsformer, som der ikke er tilskud til. Jeg behøver bare at nævne et emne som ordblindbehandling. Jeg har fået utallige henvendelser fra mennesker, der mener, at de har teknikker, der kan kurere ordblindhed, og som gerne vil have anerkendelse og offentlige tilskud. Og jeg kunne nævne masser af andre eksempler.

Jeg tror, det er klogt, at ministre ikke står i Folketingets spørgetid og mere eller mindre lover offentlig anerkendelse. På dette felt er vi desværre nødt til at henholde os til de sagkyndige. Og de, der ikke får anerkendelse, er vrede på de sagkyndige. Men hvis vi går bort fra at holde os til de sagkyndige, kommer vi fra asken og i ilden. Så bliver der først kaos på feltet.

Til lovforslag nr. L 95. Ændringsforslag stillet den 21. maj 1991 uden for betænkningen

Ændringsforslag

til 2. behandling af

Forslag til lov om kiropraktorer m.v.

Af *Kirsten Jacobsen* (FP):

Til § 7

2) I *stk. 2* indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Sundhedsstyrelsen kan ikke fastsætte regler, der begrænser kiropraktorerens virksomhedsområde for så vidt angår patientens alder.«

Bemærkninger

Til nr. 2

Ændringsforslaget går ud på at sikre, at Sundhedsstyrelsen ikke kan begrænse kiropraktorerens ret til behandling, heller ikke for spædbørn fra 0-1 år. Som det fremgår af udvalgets betænkning, har der ikke været tilfælde af skader ved kiropraktorbehandling af denne pa-

tientgruppe. Autorisation af kiropraktorer vil også i sig selv indebære øget offentligt tilsyn med kiropraktorerens virksomhed. Det understreges også i betænkningen, at kiropraktorerens virksomhed hidtil har været udøvet fuldt forsvareligt.

Sundhedsstyrelsens hidtidige holdning til autorisation af kiropraktorer er mere politisk bestemt end sundhedsbestemt. Derfor er det ikke rimeligt, at Sundhedsstyrelsen skal kunne kræve begrænsninger i kiropraktorernes adgang til selv både at diagnosticere og behandle alle grupper. Da der ikke er frit lægevalg, vil et krav om, at en læge skal acceptere behandlingen, komme til at virke som en indskrænkning til skade for denne patientgruppe. Specielt spædbørnskolik og mellemørebetændelse kan efter kiropraktorbehandling mindskes på en effektiv og skånsom måde.